

“O'ZBEK TILI BAYRAMI- MILLAT VA MA'NAVIYAT RAMZI”

G'afurov Shoxruh

*Student of Alfraganus University
shokhrukhgafurov1@gmail.com*

Annotatsiya: *Ushbu maqola o'zbek tilining milliy va xalqaro miqyosdagi o'rnini tahlil qiladi. O'zbek tilining tarixiy rivojlanishi, uning milliy til sifatidagi maqomi va mustaqillikdan keyingi davrdagi taraqqiyoti ko'rib chiqiladi. Shuningdek, maqolada o'zbek tilining xalqaro sahnada tutgan o'rni, globalizatsiya va raqamli texnologiyalar davrida tilning roli, xalqaro ta'lim va madaniy aloqalar orqali kengayib borishi yoritiladi. O'zbek tilining raqamli platformalar va sun'iy intellekt texnologiyalari orqali xalqaro miqyosda tarqalishi va rivoji haqida batafsil ma'lumotlar keltirilgan. Kelajakda o'zbek tilining yanada kengroq xalqaro tan olinishi uchun olib borilishi lozim bo'lgan chora-tadbirlar muhokama qilinadi.*

Kalit so'zlar: *O'zbek tili, xalqaro miqyos, milliy maqom, raqamli texnologiyalar, globalizatsiya, davlat tili, madaniy meros, sun'iy intellekt, til siyosati, xalqaro hamkorlik.*

KIRISH

21-oktabr O'zbekiston uchun muhim sanalardan biri bo'lib, bu kunda o'zbek tiliga davlat tili maqomi berilgan kun nishonlanadi. Ushbu maqolada O'zbek tili bayramining tarixi, uning o'zbek xalqining madaniy merosi va milliy o'zligini saqlashdagi o'rni haqida so'z yuritiladi. Shuningdek, tilning zamonaviy rivojlanishi va kelajak avlod uchun uning ahamiyati haqida ham gapiriladi. O'zbek tilining davlat tili sifatida e'tirof etilishi, tarixiy va madaniy ahamiyati, hamda tilni rivojlantirish bo'yicha olib borilayotgan ishlar ushbu maqolaning asosiy mavzulari bo'ladi.

O'zbek tilining davlat tili sifatida e'tirof etilishi.

1989-yilga kelib, o'zbek tili davlat tili maqomini olish orqali milliy va madaniy o'zlikni tiklashning bir ko'rinishi bo'ldi. Bu qaror O'zbekistonning mustaqillik yo'lidagi dastlabki qadami sifatida katta ahamiyatga ega. O'zbek tilining davlat tili maqomi olishi o'zbek xalqining ko'p yillik orzusi edi, chunki bu til xalqimizning tarixi, madaniyati va ruhi bilan chambarchas bog'liqdir.

Ushbu qaror milliy o'zlikni yanada chuqurroq anglashga, jamiyatda o'zbek tilini hurmat qilishga turtki berdi. O'sha paytda ko'plab yurtdoshlarimiz rus tilining ta'siri kuchli bo'lgan bir muhitda yashagan edi, shuning uchun davlat tilini joriy etish jarayoni oddiy bo'lmagan. Biroq xalqimiz bu yangilikni katta ishonch va g'urur bilan qarshi oldi. O'zbek tiliga davlat tili maqomi berilishi uning davlat boshqaruvida, ta'limda, ilmiy tadqiqotlarda keng qo'llanilishiga, shu bilan birga, tilni rivojlantirish va himoya qilish uchun keng imkoniyatlar yaratdi.

O'zbek tilining madaniy va milliy merosi

O'zbek tili asrlar davomida xalqimizning boy madaniy va tarixiy merosini asrab kelgan. Alisher Navoiy va boshqa buyuk adiblarimizning asarlari bu tilning naqadar go'zal va chuqur ekanligini ko'rsatadi. Navoiy o'zining bebaho ijodi orqali o'zbek tilini yuqori darajaga ko'tarib, uni turkiy tillar ichida eng qadrlilardan biri qilishga katta hissa qo'shgan. O'zbek adabiyoti va san'ati orqali tilimiz madaniyatning ko'zgusi sifatida rivojlanib keldi.

Madaniyat faqatgina tilni o'zida saqlab qolish emas, balki uni kelajak avlodga to'liq yetkazish hamdir. O'zbek tilining bayrami ham xalqimizning bu yo'nalishdagi sa'y-harakatlarini madh etish uchun bir imkoniyatdir. Bugungi kunda o'zbek tili faqat O'zbekiston hududida emas, balki xorijiy mamlakatlarda ham keng tarqalib bormoqda. Turli oliygohlar va ilmiy markazlar o'zbek tilini o'rganish va o'qitish bilan shug'ullanishi tilimizning xalqaro maydonda ham e'tirof etilayotganidan darak beradi.

Zamonaviy rivojlanish va tilni saqlashning muhimligi

Bugungi globalizatsiya davrida o'zbek tilini rivojlantirish va zamon talablari asosida yangilash nihoyatda muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Hozirgi texnologiyalar rivoji, ilmiy va madaniy almashinuvlar tilimizga yangi so'z va iboralar kirib kelishini ta'minlaydi. Bunda tilni to'g'ri, ilmiy asosda boyitish, lekin uni begona ta'sirlardan himoya qilish zarur.

Tilni saqlash va rivojlantirish uchun, birinchi navbatda, yosh avlodni ona tiliga hurmat bilan qarashga o'rgatish lozim. Ta'limda o'zbek tilining mavqeini oshirish, ilmiy ishlarni ona tilida olib borish va zamonaviy texnologiyalar orqali tilni keng ommaga yetkazish juda muhimdir. O'zbek tilining internet va axborot texnologiyalari sohasidagi o'rni ham mustahkamlanmoqda. Bu tilni xalqaro miqyosda tanitishga, uning zamonaviy kommunikatsiyalarda faol ishlatilishiga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, davlat tomonidan o'zbek tilini rivojlantirish bo'yicha qator dasturlar amalga oshirilmoqda. Bu dasturlar orqali nafaqat tilning rasmiy ishlatilish darajasi oshadi, balki uning xalqimiz kundalik hayotidagi o'rni yanada chuqurlashadi. Yoshlarga tilning boyligini o'rgatish va uni qadrlashga o'rgatish esa kelajak avlodlarning o'zbek tiliga bo'lgan munosabatini yanada mustahkamlaydi.

Xulosa

O'zbek tili millatimizning ajralmas boyligi va iftixoridir. 21-oktabr – O'zbek tili bayrami – bu qadriyatni yana bir bor eslatadi. Milliy birlikni ta'minlashda, xalqimizning madaniy merosini asrashda va uni yangi avlodlarga etkazishda tilimizning ahamiyati beqiyos. Bu kun bizga tilimizning kelajakdagi rivoji uchun mas'uliyatimizni eslatadi, hamda uni asrab-avaylashga, boyitishga da'vat etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov, I. A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. Toshkent: O'zbekiston, 2008.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning O'zbek tili bayrami munosabati bilan yo'llagan tabrigi, 2020-yil.

3. Navoiy, Alisher. Xamsa. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi adabiyot va san'at nashriyoti, 1991.

4. Qodirov, A. O'zbek tili va uning rivojlanishi. Toshkent: Fan, 2005.

5. Bobur, Zahiriddin Muhammad. Boburnoma. Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2002.